

muše delo

GLASILO SKUPŠČINE
OBČINE LAŠKO

LETO III.—Laško, oktober 1969 — Številka 10 (26)

Laško dobilo novo šolo

Laško je 14. septembra letos proslavilo pomemben dogodek. Ta dan so namreč slovesno odprli in izročili svojemu namenu nov prizidek k prav tako obnovljeni dosedanji šoli Primoža Trubarja v Laškem.

S prizidkom je 750 laških otrok iz mesta in okolice dobilo lep drugi dom, prosvetni delavci te šole pa vse možnosti za uspešno in normalno pedagoško delo. V prizidku je 11 novih učilnic; od tega 4 za razredni pouk, 7 učilnic pa za specializirani pouk: za fiziko, kemijo in biologijo, za slovenski jezik, tuji jezik, za zemljepis in zgodovino ter za tehnični in posebej za likovni pouk. Poleg kabinetov ima nova šola posebej lepo urejen tudi fotolaboratorij in šolsko zobozdravstveno ambulanto.

Hkrati s to pridobitvijo so v obnovljenem starem delu šole uredili jedilnico, 4 matične učilnice, pionirsko sobo, knjižnico in učilnico za glasbeni pouk. Staro šolsko poslopje je s tem dobilo tudi centralno kurjavo.

S takšno ureditvijo šolskih prostorov v prizidku in v preurejenem starem delu šole je šola sprostila dosedanje prostore pri hotelu Savinja, kateri bodo sedaj na razpolago za njihovo delovanje: posebni šoli, glasbeni šoli in Temeljni izobraževalni skupnosti.

Nerešeno je ostalo edino še vprašanje telovadnice, zato bo morala šola za te namene še nadalje uporabljati prostore v Domu Dušana Poženela.

Za prizidek, preureditvena dela in opremo je bilo porabljeno 2.850.000 dinarjev. Ta sredstva so prispevale po posebnih pogodbenih obvezah domača vse delovne organizacije, predvsem pa Rudnik rjavega premoga, Pivovarna, Tekstilna tovarna Volna ter druga obrtna podjetja; pomembna sredstva sta prispevala tudi občinski proračun in republiška izobraževalna skupnost. S svojimi

prispevki v denarju in z odstopljenimi obveznicami posojila za Skopje pa so sodelovali tudi občani sami, kakor tudi učenci s svojimi prihranki.

Na slovesni otvoritvi nove šole so nastopili moški pevski zbor iz Laškega, pionirski pevski zbor, pionirski kvartet ter pionirji z recitacijami.

V govoru, ki ga je pred zbranimi gosti in številnimi drugimi udeleženci slovesnosti imel predsednik občinske skupščine tovariš MIHA PROSEN, je predsednik orisal dosedanje delo in napore šolskega investicijskega sklada, ki si je pred tremi leti postavil nalogo, da načrtno pristopi k reševanju najbolj perečih problemov v šolstvu. V svoj petletni program si je upravni odbor takrat

postavil: zgraditi kot prvo šolo v Brezi, nato pa še šolo v Laškem in Rimskih Toplicah.

Ob zaključku je predsednik zaželel, da bi bila ta šola ne le vir znanja, ampak tudi žarišče socialistične vzgoje in oblikovanja moralnih vrednot mladih ljudi, ki bi se naj vzgajali v duhu patriotizma in humanizma.

Kakor pred dvema leti, ko je točno po programu upravni odbor šolskega investicijskega sklada prav v tem času odprl novo šolo v Brezi, je bila sedaj odprta tudi še šola v Laškem.

S tem je upravni odbor sklada z njegovim neumornim predsednikom Miho Prosenom na čelu izpolnil nov list v zgodovini naporov in prizadevanj za pospešeno reševanje šolskih problemov o občini. L. T.

PRIZIDEK NOVEGA OBJEKTA OSNOVNE ŠOLE PRIMOŽA TRUBARJA V LAŠKEM — Po končani slovesnosti je predstavnik Rudnika rjavega premoga Laško prerezal trak in s tem izročil učilnice nove šole svojemu namenu

GIBANJE PRORAČUNSKE POTROŠNJE

Pri načrtovanju in sprejemanju letošnjega občinskega proračuna, smo se ravnali po resoluciji o družbeno-ekonomskih izhoditih za oblikovanje dohodkov, kakor jo je za letošnje proračunsko leto sprejela republiška skupščina. Osnovna načela te resolucije so bila: skrajno varčevanje z razpoložljivimi sredstvi, popolnejše ugotavljanje dohodkov in doslednejša politika. Danes, ko sta za nami že dva rebalansa proračuna, je čas, da se vprašamo, kako smo upoštevali sprejeta načela v osmih mesecih letošnjega leta.

Letošnji proračun izkazuje po zadnjem rebalansu, ki ga je dne 12. septembra sprejela občinska skupščina na seji obeh zborov 5.971.879,00 dinarjev dohodkov in prav toliko izdatkov. Od teh planiranih dohodkov je proračun v prvih osmih mesecih realiziral 3.630.931,28 dinarjev ali 60,8% celotnih proračunskih dohodkov. Namesto doseženih 66%, kolikor naj bi znašala realizacija za osem dvanajst, izvršitev proračuna za prvih osem mesecev zaostaja za 5,8%, kar predstavlja v absolutnem znesku 350.317,00 dinarjev.

Ker je bilo v I. četrtertletju občutiti nekoliko neenakomeren priliv proračunskih dohodkov, je Skupščina občine Laško uporabila določilo 18. člena odloka o proračunu občine Laško za leto 1969, ki določa, da sme za kritje tekočih proračunskih potreb uporabiti kot začasno posojilo sredstva rezervnega sklada. Tako je bilo iz sredstev rezervnega sklada uporabljeno 150.000,00 dinarjev, vendar pa mora biti to posojilo vrnjeno rezervnemu skladu do konca letošnjega leta.

IZ VSEBINE

oktobrske številke

- LAŠKO DOBIL NOVO ŠOLO
- PRORAČUNSKA POTROŠNJA
- POSEBNOSTI NOVEGA ZAKONA O NARODNI OBRAMBI
- NOVI OBRATI IN DELAVNICE
- KAM Z LETOŠNJIM SADJEM?
- TURISTIČNA SEZONA
- KONCEPT TURISTIČNEGA RAZVOJA V JAVNI RAZPRAVI
- PRI NAJMLAJŠIH V ROVINJU
- SREDSTVA ZA RAZVOJ TELESNE VZGOJE
- TRI PLAVALNE ŠOLE
- GOSTINSKI OBRATI IN PROMETNI DAVEK
- GASPERJEVA KOČA POD VELIKIM KOZJEM
- 40 LET »PETE« RADEČE
- VPRAŠANJA IN ODGOVORI
- RAZNE OBJAVE
- POSEBNA PRILOGA: URADNI VESTNIK OBČINE LAŠKO, ŠT. 6/1969

Pri oceni nekaterih vrst dohodkov, ki pomembno presegajo ali zaostajajo, lahko ugotovimo, da smo pri prispevku iz osebnega dohodka iz delovnega razmerja presegli dohodek le za 2,2%, dasiravno smo po optimističnih predvidevanjih pričakovali občutnejši presežek teh dohodkov.

IVICA ŠENTJURC

Dohodki od prispevkov od kmetijske dejavnosti pritekajo dokaj normalno, saj so realizirani s 61,2%, medtem ko so dohodki od prispevka iz osebnega dohodka od samostojnega opravljanja obrtnih in drugih gospodarskih dejavnosti znatno pod predvideno ravni — realizirani le s 27,6%. Prav gotovo so nekatere nerešene pritožbe na odmero obrtnikov eden od vzrokov za izpad v prilivu tovrstnih dohodkov. Za nekatere vrste prispevkov pa velja ugotovitev, da je bila odmera zaključena šele proti koncu drugega četrtertletja, zato je povsem razumljivo, da se tudi dohodki niso mogli priliti.

Pri davkih je opaziti precejšen porast dohodkov prav pri davku od prometa blaga na drobno, ki je glede na predvideno realiziran s 77,7%. Ta davek se plačuje od industrijskih artiklov. Ker občani vse več kupujejo npr.: pralne stroje, hladilnike in podobno, je razumljivo, da naraščajo ti dohodki.

V skupini dohodkov, ki jih predpisujejo posebni zvezni predpisi, izkazuje prispevek za uporabo mestnega zemljišča 76% realizacijo. Pri tem dohodku velja ugotovitev, da ta dohodek ne vpliva na proračunsko zmogljivost, ker so to namenska sredstva.

Za vse tiste dohodke, ki so v minulih mesecih, predvsem pa v drugem četrtertletju zaostajali, lahko realno računamo, da se bodo, seveda s pomočjo ostrejših izterjevalnih ukrepov prilili v planiranem obsegu.

V okviru razpoložljivih sredstev se je gibala tudi proračunska potrošnja, ko smo v celoti porabili za financiranje proračunskih potreb 3.455.194,14 dinarjev ali 57,8% ozi-

roma 3,0% manj, kakor je proračun ustvaril dohodkov. Če pogledamo nekatere vrste izdatkov, vidimo, da smo npr. za izobraževanje in vzgojo potrošili v prvih osmih mesecih 56.660,05 dinarjev ali 75,5%, za socialno skrbstvo 369.103,40 dinarjev ali 55,5%, za komunalno dejavnost 82.272,00 dinarjev ali 39,4%. Za potrebe predsedstva občinske skupščine, sodnika za prekrške, upravnih organov občine ter njihove funkcionalne izdatke smo potrošili 1.181.865,54 dinarjev ali 61,2%. Družbeno-politične organizacije in društva so prejeli 327.185,75 dinarjev ali 35,4%, krajevne skupnosti 302.423,00 ali 61,6%, medtem ko je bilo za medobčinske službe porabljeno 221.446,00 dinarjev ali 48,9%.

Čeprav dohodki izkazujejo manjšo realizacijo, kot je bila predvidena, pa je vendarle občinska skupščina upoštevala priporočila republiške skupščine in je sprejela poseben sklep o politiki proračunske potrošnje v letu 1969. Ta sklep je v bistvu za našo občino preventivni ukrep, ker ni pričakovati presežnih dohodkov.

Če pa bodo dohodki vendarle preseženi, se bodo leti v skladu s sklepom prenesli v leto 1970 in bodo razporejeni za potrebe intervencij v gospodarstvu. Proračunski potrošniki naj torej pri razporejanju dohodkov, ki jih prejemajo iz občinskega proračuna, upoštevajo dohodke le v tisti višini, ki je določena v proračunu za leto 1969.

Ta ukrep je bil potreben zaradi doslednejšega izvajanja načel gospodarske reforme, kajti razporejanje povečanih dohodkov na potrošnike proračuna bi imelo za posledico prirask na blagovne fondе, posledica tega pritiska pa je inflacija, torej neupoštevanje načel gospodarske reforme.

Radeški ribiči gradijo ribnik

Ribiška družina Radeče je začela z gradnjo ribnika, ki naj bi služil za športni ribolov in razvoj turizma. Neugoden teren je sicer podražil gradnjo in dela trenutno zavrl. Kljub težavam pa ribiška družina računa, da bo ribnik pripravljen za vlaganje rib do aprila 1970.

V ribnik bodo v glavnem vložili krapa in ameriško postrv, ker sta obe ribi izredno zanimivi za ribiški šport. Za gradnjo ribnika so se ribiči odločili zaradi majhne kapacitete Sopotne in njene ga hudomušnega značaja.

Vsi člani RD so se obvezali, da bodo opravili 10 ur prostovoljnega dela, v nasprotnem primeru pa dali finančno nadomestilo. Ob ustreznem gospodarjenju in z dobro povezavo z drugimi turističnimi objekti, ribiška družina računa na rentabilnost in razvoj turizma.

M. P.

Posebnosti novega zakona o narodni obrambi

Za vse občane je zlasti važno, da se seznanijo s svojimi pravicami in dolžnostmi, ki jih imajo po zakonu o narodni obrambi.

Vsi državljani imajo pravico in dolžnost sodelovati pri pripravah za obrambo države, se usposabljaati za naloge v primeru vojne, udeleževati se oboroženega boja in vseh oblik odpora ter reševanja ljudi in materialnih dobrin.

Obveznosti naših državljanov do narodne obrambe so razdeljene na vojaško obveznost, obveznost služiti v civilni zaščiti ter delovno in materialno obveznost.

MARTIN KOLARIČ

Vojaški obveznosti so ob pogojih, ki jih predpisuje poseben zvezni zakon, zavezani vsi jugoslovanski državljani. To pomeni, da so vojaški obveznosti zavezane tudi ženske. Razlika je v glavnem v tem, da ženske niso zavezane služiti vojaškega roka in da so lahko poklicane v vojaško službo v letu, v katerem dopolnijo 19 let (moški 18 let). Vojaški obveznosti so ženske zavezane do konca leta, v katerem dopolnijo 40 let starosti (moški 55 let), dočim traja obveznost žena oficirjev in vojaških uslužbencev do konca leta, v katerem dopolnijo 50 let starosti. Seveda se pri ženskah upošteva, ali imajo otroke do 10 ali 15 let starosti ali če so noseče.

Tako na primer ne more biti vpoklicana v vojaško službo žena, katere mož je že vpoklican na vojaško službo, prav tako tudi ne vdove, ločene in neporočene, če imajo otroke, ki še ni star 15 let. Računa se namreč, da je do te starosti otroku nujno potreben vsaj eden od staršev, v tem primeru mati. Če pa v družini mož ni klican v vojaško službo, je lahko poklicana žena, vendar le v primeru, če nima otroka mlajšega od 10 let. Žene z otroki mlajšimi od 10 let in nosečnice v nobenem primeru ne morejo biti poklicane v vojaško službo.

Vojaško obveznost ureja zakon o izvrševanju vojaške obveznosti (Ur. list SFRJ, št. 8/69), ki ga bomo obravnavali pozneje, vojaško obveznost žena smo vključili v ta del samo zaradi primerjave in želje, da obširneje pojasnimo obveznost žena do narodne obrambe.

Civilna zaščita, kateri so zavezani vsi jugoslovanski državljani od dopolnjenega 16. do dopolnjenega 65. leta starosti, obsega dolžnost služiti v enotah civilne zaščite in dolžnost sodelovati pri zaščiti in reševanju ljudi in materialnih dobrin, ki so v nevarnosti zaradi vojaških akcij. Od te obveznosti so izvzete samo osebe iz stalnega sestava JLA, vojaški obvezniki, ki imajo vojaški razpored, pripadniki milice, nosečnice in ženske z otroki mlajšimi kot 7 let ter osebe, ki niso sposobne za službo v civilni zaščiti.

Kratek povzetek bi bil naslednji: Obvezniki civilne zaščite niso samo tisti, ki so razporejeni v enote civilne zaščite, etmveč tudi vsi drugi državljani, ki niso izvzeti iz obveznosti služiti v civilni zaščiti. To poudarjamo predvsem zato, ker se kaže potreba, da se posreduje določeno znanje iz tega področja vsem obveznikom, ki bi naj bili v danem trenutku sposobni pomagati sočloveku in sodelovati pri reševanju imetja.

Postavlja se vprašanje, katere osebe niso sposobne služiti v civilni zaščiti? Odločitev bo prepuščena določenim zdravstvenim organom, ki bodo ugotavljali sposobnost na podlagi posebnih meril, ki jih bo v ta namen izdal Zvezni izvršni svet. Kot vidimo, bo treba nesposobnost za službo v civilni zaščiti posebej dokazati.

Delovna obveznost državljanov obsega obvezno delo na izvrševanju za obrambo dežele pomembnih delih tako v vojni kot v neposredni vojni nevarnosti. Od

NADALJEVANJE

(3)

delovne obveznosti so izvzete samo osebe, ki so za delo nesposobne, če služijo v oboroženih silah in še niso stare 16 let. Delovna obveznost je torej splošna, za njo ni določena zgornja meja starosti obveznikov, ker se želi na ta način v primeru potrebe mobilizirati vse razpoložljive ljudske potencialne za izvrševanje postavljenih obrambnih nalog.

Materialna obveznost državljanov obsega dolžnost dajati oboroženim silam in civilni zaščiti materialna sredstva seveda proti določeni odškodnini. Kaj vse ob-

sega materialna obveza? Poglejmo na primeru: Vojaška enota, ki se formira iz rezervnega sestava, potrebuje v svojem sestavu osebne in tovarne avtomobile, konje in konjski pribor, kolesa in motorje itd. Občani, ki imajo ta sredstva, so jih na zahtevo pristojnega organa (odseka za narodno obrambo) dolžni izročiti oboroženim silam ali civilni zaščiti. V materialno obvezo lahko vstavimo tudi pravico oboroženih enot, da za svoje potrebe rekvirirajo hrano, pogonski material, kurivo in druge nepremičnine, ki služijo za zadovoljevanje njihovih potreb.

NOVI OBRATI IN DELAVNICE

OB ROBU RAZVOJA OBRATNIH DELAVNIC IN OTVORITEV NOVIH OBRATOV V LAŠKEM – NJIHOVA LOKACIJA ŽE PREDVIDENA – KMALU BOLJŠA PRESKRBA Z OBRATNI IN DRUGIMI USLUGAMI

Turisti pravijo, da je Laško prijetno majhno mesto, polno cvetja. Pa poglejmo, če je tudi občanom, ki v njem preživljajo dan vsakdanji z »ročcam postlano«. Pri tem mislim, če lahko dobijo tisto, kar vsak dan potrebujejo za življenje v Laškem – ali morajo drugam, skratka: kakšna je oskrba z obrtnimi, gostinskimi in trgovskimi uslugami.

Če pogledamo le dve leti nazaj, lahko rečemo, da je razvoj na omenjenih področjih močno zaostajal za potrebami. Res je, imamo trgovine, šivilje, krojače, čevljarje, mizarje, inštalaterje; to pa je domala tudi vse, kar imamo. Naš občan pa seveda potrebuje še marsikaj več in boljše kar ima sedaj. Seveda temu ni razlog nezainteresiranost najrazličnejših organov in organizacij, ki si nenehno prizadevajo izboljšati družbeni standard, temveč botrujejo stanju na teh področjih objektivne okoliščine. Med tem je ena glavnih – pomanjkanje ustreznih poslovnih prostorov. To pomanjkanje je malone že kronično. Pa poglejmo zakaj.

Center mesta, ki je najbolj primerna lokacija za poslovne prostore obrti in trgovine, je dokaj ozek in polno zaseden. Mnogo poslovnih prostorov je spremenjenih zaradi nenehne stanovanjske stiske v stanovanjanje. Stanovanjske stiske, da ne rečem krize, pa doslej še nismo uspeli rešiti. Vsa posvetovanja o razvoju obrti so se končala s istim referenom. Za razvoj obrti smo zainteresirani, vendar nimamo poslovnih prostorov, ker so spremenjeni v stanovanja tam, kjer so nekaj že bili in ker jih ne gradijo tam, kjer bi jih morali; ljudje morajo imeti stanovanje, čeprav neustrezno, družbena stanovanjska izgradnja pa zaostaja, zato občani ostajajo v poslov-

nih prostorih in ker teh ni, ni obrti in tako zopet od začetka.

Ker pa se kolo zgodovine le vrti naprej in ne nazaj, kakor bi kdo glede na obstoječe stanje lahko pripomnil, se tudi Laščanom obetajo svetlejšje perspektive. Kaže namreč, da se bo izpraznilo nekaj poslovnih prostorov in čeprav bo to omogočilo le skromne začetke napredka, so vendarle razveseljivi.

Najprej je napredovala trgovina. Ne moremo, da ne bi pohvalili na novo zgrajeni samopostrežni trgovini v centru mesta in na »otoku«, lepo preurejeno trgovino »Železnina« s široko izbiro blaga, preurejeno »Pirnico« in ne nazadnje tudi dobro založeni prodajalni tekstilnih izdelkov. Če nadaljujemo z razmišljanjem o trgovski mreži, pa ne moremo ravnodušno mimo preskrbe s sadjem in zelenjavo, ki ni najboljša. Poslovna prostora te prodajalne sta namreč majhna in prodajalna je brez ustreznih skladiščnih prostorov in prostora za embalažo. Videti pa je, da bo v najkrajšem času prišla do primernejših prostorov v neposredni sosesčini. Poleg razširjene trgovine s sadjem in zelenjavo bodo na Trubarjevem trgu v bližini prihodnosti odprte še: mlečna restavracija z zajtrkovalnico in cvetličarna.

Na Orožnovem in Glavnem trgu naj bi pridobili obrtno delavnico za popraviljanje radio aparatov, televizorjev in gospodinjskih strojev in prodajalno rib.

Ustanovljena bo tudi tapetniška delavnica, 1. oktobra pa začne obratovati kemična čistilnica v Debru 16, za katero bo zbiralni prostor v centru Laškega (pri Gradu). Narobe bi bilo, če ne bi omenili pridobitve še enega za Laško prepotrebne ob- (Nadaljevanje na 5. strani)

KAM Z LETOŠNJIM PRIDELKOM SADJA?

V tem prispevku morda ne bomo našli natečajnega odgovora na to vprašanje, toda po naših najboljših močeh bomo skušali pomagati pri osvetljevanju letošnje »sadne« problematike in dati razmišljanjem ter razpravam o njej pravo smer.

Vse preradi, kar nekako v navado nam je že prešlo v naši domovini, govorimo nekaj, pri tem pa mislimo čisto kaj drugega. Ogorčeno se na primer borimo proti uravnilovki, v istem duhu pa rečemo: ta republika je dobila tovarno, zato jo morajo ostale tudi dobiti; z vsem rzcem smo pri gospodarski reformi, istočasno pa že tudi pozabimo, da je prvi zakon reforme ekonomika; ugotavljamo, da je kmetijstvo v težavnem položaju in oznanjamo, da ga je treba reševati načrtno, kompleksno in dolgoročno, obenem pa nam predstavljajo tipično kampanjska vprašanja, kot je »Kam z letošnjim pridelkom sadja?« osrednji problem v sodobni agrarni politiki.

Ob reševanju takih vprašanj izčrpavamo čas in energijo ter smo prepričani, da smo z njihovo trenutno rešitvijo stori- rili veliko dela v prid kmetu kot akutnemu socialnemu in gospodarskemu problemu. Praksa in filozofija pa nedvomno trdita, da je silno malo problemov, situacij, ki bi se jih dalo reševati stihijsko. Morda nas bo v tem prepričanju utrdil majhen primer iz aktualne teme: na kmetiji, kjer so ostali le stari ljudje, kupijo kosilnico, ker pač drugače ne morejo več kositi. Kosilnica jim močno olajša delo, tako da ga lažje zmagujejo še leto, dve, toda sama kosilnica, brez kompleksnega načrta, ne prinaša rešitve za to kmetijo, problem je odložen za leto, dve in zato po tem času še ostreje za- reže brazde kmetov v obraz.

Nikakor ni napak, da je kmet dobil kosilnico, težava je le v tem, da si je ta- krat oddahnil: zdaj bo pa že šlo! namesto, da bi se zamislil v prihodnost. Vse to je le primer toda uporaben primer! Vendar opustimo pre malo konkret- na razmišljanja in se vrnimo k vpra- šanju

KAM Z LETOŠNJIM PRIDELKOM SADJA?

Letošnjo jesen dela ta misel marsikate- remu skrbi, prenekateri kmet obupuje ob pogledu na šibeča se drevesa. Značilno pa je, da je to vprašanje zaplavalo skozi zrak šele jeseni. Redki so tisti, ki so se to vprašali že poleti, spomladi pa celo lansko leto v jeseni. Prav zanimivo je tudi, da se lani nihče ni spraševal, za- kaj sadje ni obrodilo! Le zakaj — za tak primer imamo intervencijski uvoz, ki nam ubije kar dve muhi: zagotovi sadje na trgu in prepreči, da bi tisti, ki jim je drevje vendarle nekaj dalo, preveč zaslužili. Ob tem se kar sama vsiljuje misel, kako prijetno bi bilo v letošnji sadni letini, ali v kakšni živinorejski kri- zi zadolžiti tiste, ki sicer intervencijsko uvažajo, naj organizirajo tu in tam še kakšen »intervencijski izvoz«.

NAJPREJ O OSEBNEM DELEZU PRI- DELOVALCA

Vsekakor lahko v odgovoru na zastav- ljeno vprašanje najprej ugotovimo, da nikakor ni tako enostavno, kot je videti na prvi pogled — češ, treba je samo po- iskati kupca, pa bo. Kajti, če ugotovimo, da je kdo odgovoren, da kmet še tiste- ga, kar je pridelal (konkretno: jabolka), ne more prodati, je ta ugotovitev v os- novi zgrešena. Skoraj bi lahko trdili, da letošnjega sadja v glavnem ni pridelal kmet, temveč mu ga je dala narava. Za- četne investicije v sredstvih in delu mu je drevje v teh 30 ali 40 letih že davno vrnilo. Seveda je delal tudi letos, za letošnji pridelek — toda ravnotako je de- lal in vlagal tudi lani, sadja pa ni bilo.

Nikakor ne nameravam oporekati kmetu zasluge, njegovih žuljev ali celo pravice do obilnega pridelka. Zelim le načeti teh- nološko in zlasti ekonomsko plat vpra- šanja.

TRG TERJA: DOLGOROČNE POGODBE, KVALITETNO IN SORTNO BLAGO

Sodobna sadjarska tehnologija pozna, ekonomika pa zahteva vsakoletno, ena- komerno, polno rodnost. Cemu ta ugotovitev? Preprosto zato, ker le takšna proizvodnja omogoča sklepanje trdnih poslovnih zvez ter večletnih ali pa vsaj dolgoročnih prodajnih pogodb, ki tvorijo soliden temelj poslovanja slesherne gos- podarske enote. Se več, ne le vsakoletno količino, takšen način poslovanja terja tudi kvalitetno in sortno sadje. Jonatan, oba delišasa, Cox-orange, reneta in mor- da še katere, so sorte, ki jih konzumni trg absorbira. Teh sort pa v naši občini ni ali pa jih je zelo malo, so raztresene in negojene. Mnogokaj je letos videti le- pa jabolka in prizajmo, na splošno je letos razmeroma lepo in zdravo sadje. Marsikdo tudi prinese košaro jabolk in pravi: pogledite, le kaj jim manjka? Od- kupte jih! A, žal, jih ni sposoben dati več kot 100 ali 200 kg, še manj pa je spo- soben obljubiti tudi za naslednje leto enako količino enako lepega sadja! Vsa- k, tudi manj izkušen trgovec pa bo potrdil, da taka slučajna trgovina, od danes do jutri in to takrat, ko narava da, ne pa ko trg zahteva, zelo blede cvete, zlasti še, če je blago slabo in nekvalitetno.

TRZISCE JE DANES ZAHTEVNEJSE

Na kratko lahko iz tega ugotovimo, da v laški občini ni konzumnih jabolk, spo- sobnih za soliden, organiziran odkup oziroma prodajo. In če bi hotel kdo tem oporekati s trditvijo, da je laška kmetij- ska zadruga pred devetimi leti odkupila nekaj sto ton jabolk, se pač moramo spomniti tudi tega, da so ljudje nekda- j na vso moč pili jabolčnik, danes ga pa skoraj nihče več ne mara! S tem, seveda ne mislim zahtevati, naj ljudje še naprej pijejo jabolčnik, temveč samo nakazati, da se čas spreminja in z njim tržišče v tem smislu, da smo včasih hvalili boga in svetnike, če smo jabolka sploh dobili, danes pa hočemo natanko taka in taka jabolka.

Primer z jabolčnikom smo navedli na- menoma, da bi opozorili še na eno stran problema, na ostarelo miselnost kmeta in morda še koga, češ, da je kmetijska organizacija na področju nekaj skupnega, državnega, od česar lahko vsak kaj dobi ali vzame in da je ta organizacija dolžna kmetu pomagati, kadar to on hoče in še najraje tako, da mu zastoj kaj ča. Za rentabilnost organizacije taki ljudje v mislih nimajo prostora. Smelo trdimo, da ta miselnost botruje tudi letošnji sadni situaciji. Vsak kmet ima sode (vsaj v glavnem) za normalno letino svojega sadja. Tako je bilo tudi pretekle leta. In dokler njegovi sodi niso bili polni, ni prodajal sadja! Kajti, jabolčnik so ljudje pili in dalo se ga je prodati. Minila so leta, ko se kljub prizadevanjem zadruga sadja enostavno ni dalo odkupiti. Letos je drugače. Jabolčnik je postal nekuran- ten, kmetje so v zadregi in pritiskajo na kmetijske zadruga, naj sadje odkupijo. Take razmere veljajo v glavnem za celo republiko.

Razumljivo je, da je zaradi tega zad- ruga v Laškem v težkem položaju, saj dolgoročnih pogodb s kupci nima, ravno- tako pa tudi nima vsaj za silo primernih skladišč za sadje. Vsekakor si komerci- alna služba vsako leto na vso moč pri- zaveda organizirati odkup. Tudi letos je storila vse, da bi našla promptnega kupca, toda vsakdo najprej vpraša, kakšno je sadje, koliko ga je in če bo prihodnje leto tudi. V odkupu sadja ima že kar nekako tradicijo, kar dokazujejo števil-

ke: leta 1961 je odkupila nad 1000 ton sadja, leta 1964 okrog 200 ton in leta 1967 še vedno nad 60 ton. Te številke pa do- kazujejo tudi resničnost naših prejšnjih navedb — da v nekaterih letih sadja sploh ni, da ga je včasih malo, ni ga pa za odkup, ker morajo biti prej sodi polni, zlasti pa, da je trg vse bolj zahteven in kritičen. Dokazujejo tudi, da je tu sad- na proizvodnja nenačrtna. Vse te naved- be veljajo tudi za sadje namenjeno za predelavo.

PRIZADEVANJA ZADRUGE IN POSLE- DICE POLITIKE ZA POSPEŠEVANJE SADJARSTVA V PRETEKLOSTI

Ob vsem tem bi morda komu vznikni- lo vprašanje: kaj pa je kmetijska zadruga že storila za pospeševanje in razvoj sadjarstva, da bi se opisano stanje po- pravilo? Jasno je, da zadruga s svojimi sredstvi in svojo skrbjo za obstanek zelo težko forsira in gradi moderno sadjarsko proizvodnjo v občinskem merilu. Vedno pa se je borila za ustreza kreditna me- rila, po svojih močeh organizirala odkup- no mrežo in organizirala sadjarske teča- je in predavanja. V odgovoru na to vpra- šanje pa se moramo spomniti tudi na kredite v preteklosti za pospeševanje sadjarstva, ki pa so zahtevali 50 ha na- sade, kakršni v laški občini v nobenem primeru niso možni in na to, da je bilo s temi krediti v zvezi laško področje oce- njeno kot nesadjarstvo.

Prav tako bi kazalo razmisliti o racio- nalnosti ukrepa vodilnih ljudi na okraj- nih forumih v prvih letih po vojni, ko so likvidirali zametke predelovalne indus- trije za sadje. Celjski okraj je namreč imel industrijo za predelavo sadja v so- kove in marmelado, omenjeni ljudje pa te zvrsti industrije niso jemali resno in so kompletno opremo odstopili ekipi v Ajdovščini, ki je na njej zgradila dan- našnji »Fructal«.

Na vse to in morda še na kaj bi mora- li misliti obenem z mislijo, da kmetijska zadruga ne stori dovolj za pospeševanje sadjarstva. In v tem trenutku naj pono- vimo eno od uvodnih misli: prvi zakon reforme je ekonomika!

Od tega se, posebno v času splošne kri- ze, ki se izraža v nelikvidnosti, ne da odstopati. In če se komu zdi, da je zad- ruga v občini odgovorna za razvoj kme- tijstva, bo pač moral odgovoriti pritrđi- lno tudi na vprašanje: ali je tekstilna tovarna odgovorna, da so ljudje na njem- nem področju lepo in dobro oblečeni, ali so čevljarji odgovorni za razvoj cest itd.

KAJ STORITI OB TAKEM STANJU

Kaj stori ob takem stanju je jasno in je tudi že bilo povedano. Izvesti pa je težje. Organizirati moderno sadjarsko proizvodnjo, ki bo slonela na specializa- ciji določenega področja, kvalitetnem sadnem izboru in učinkoviti tehnologiji. Toda brez ovinkov povemo, da tega sama kmetijska zadruga ne bo zmogla. Vse- kakor pa je pripravljena nositi breme tehnološke in komercialne plati take pro- izvodnje.

V laški občini so področja sposobna za sadjarstvo. Toda prav zaradi mače- hovskega odnosa pri sadjarskih kreditih je danes brez skladišč in brez potrebne opreme. Potrebne bi bile arondacije ali komasacije, združevanje kmetov in pa, seveda, sredstva.

In če v povzetku le hočemo odgovor na vprašanje: Kam z letošnjim pridelkom sadja? ga bomo dobili v vprašanjih: Kak- šna je kvaliteta? Kakšen je izbor (koli- činski)? Kakšna je tehnologija proiz- vodnje (ali je podvrženo gnitju)? In kak- šna bo kontinuiteta proizvodnje?

NAPISALA: ANTON TERBOVC IN ALES KMECL, DIPL. ING. AGR.

Uspešna turistična letina (?)

Glavna turistična sezona se bliža koncu, zato bo zanimivo ugotoviti, kakšni so letošnji rezultati.

Celotna Jugoslavija je letos doživela pravi naval tujih turistov; pravijo, da smo letos v tujih državah v »modi«. Naval smo v določeni meri občutili tudi pri nas, zato lahko ugotovimo, da je bila turistična sezona precej uspešna, če jo merimo s številom gostov in nočitev. V nasprotju s tem pa finančni uspeh gostinskih podjetij ni tako rožnat, kot bi pričakovali.

Letošnje podražitve mesa in ostalih živil so ob enakih cenah gostinskih storitev prispevale svoj delež. Tako sta gostinski podjetji lahko obdržali stare cene le na račun skladov. Zaradi pomanjkanja raz-

nih objektov za zabavo in razvedrilo, se da pritegniti goste edino še z nizko ceno penziona. Dolgo pa tako ne bo šlo naprej.

Kot je že iz naslova razvidno, je bila letošnja turistična letina glede na število gostov ugodna. V prvih osmih mesecih letošnjega leta je prišlo v našo občino 4.354 domačih in 874 tujih turistov, skupaj torej 5.228, kar je za 18% več, kot lani v enakem času. Zato je bilo tudi število nočitev večje za skoraj 20%, ko se je dvignilo na 64.846, kar je za ca. 10.000 nočitev več kot lani. Obisk tujih gostov je bil nekoliko večji, kot pa domačih, bili pa so to predvsem gostje iz Avstrije, Italije in Zahodne Nemčije. Tudi obisk iz ostalih držav se povečuje, vendar v manjši meri.

Potrebno je omeniti še naše turistične biroje v Laškem in Rimskih Toplicah. Gre jim namreč vsa pohvala, da jim je ob konicah uspešno namestiti vse turiste, zlasti v zasebnih turističnih sobah. Letos se je še zlasti odrazila koristnost privatnih turističnih sob, ki uspešno dopolnjujejo nastanitvene zmožljivosti Zdravilišča, hotela Savinje in ostalih gostišč.

Zanimiva je ugotovitev, da prihajajo zlasti v Laško pretežno starejši ljudje, ki hodijo na zdravljenje v Zdravilišče. Tudi gostje,

ki so nastanjeni v hotelu »Savinja«, skoraj vsi hodijo na zdravljenje v Zdravilišče. Zato se poraja vprašanje, zakaj ni pri nas več mladih turistov? Odgovor ni težak. Nima jo namreč nobene možnosti za zabavo. Tudi sobotni plesi ne morejo stanja dosti izboljšati, če ni bazena, raznih športno-zabavnih objektov itd. Stanje ni dosti boljše v Rimskih Toplicah in Radečah, čeprav sta tu vsaj bazena za kopanje. Zato bo v Laškem treba čimprej pričeti z gradnjo bazena.

Mnenje gostincev v Laškem je, da bo odlašanje gradnje novega bazena odvrnilo od nas turiste, ki bi sicer prišli k nam. Vsako čakanje je zato za turizem občine lahko usodno. Vsem pristojnim v premislek pa bi napisal, kaj bi pomenila na primer samo izgraditev bazena za Laško. Najprej bi se povečalo število gostov, ki se radi kopajo, torej tudi mlajših ljudi. Ti bi prinesli več denarja, kar bi omogočilo dodatno izgraditev in ureditev raznih športno-zabavnih naprav (minigolf, kegljišče itd.). Vse to bi pritok turistov še nadalje povečevalo, s tem bi priteklo zopet več denarja, denar bi omogočil nove gradnje itd.

Spirala razvoja bi se pričela odvijati.

Janko Golob

NOVI OBRATI

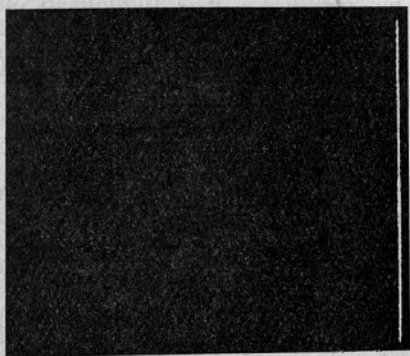
(Nadaljevanje s 3. strani)

rata, in sicer obrata družbene prehrane, ki ga bo uredilo Gostinsko podjetje »Savinja« v prostorih nekdanje gostilne »Pušič« na Trubarjevem nabrežju.

Večina poslovnih prostorov za obrtne delavnice je že sedaj in bo tudi v bodoče locirana v ulici Borisa Kraigherja in Titovi ulici ter na Trubarjevem, Orožnovem in Glavnem trgu, kjer so najbolj dosegljive tako občanom iz centra kot tudi iz okolice Laškega.

Nedvomno si vsi organi od občinske skupščine do Krajevne skupnosti, ko rešujejo in obravnavajo ta vprašanja, želijo čimveč sodelovanja občanov. Zato bi bilo zaželeno, da bi dali svoje mnenje oz. pripombe glede lokacije poslovnih prostorov in vrste potrebnih obrti bodisi skupščini neposredno, bodisi na zborih občanov ali pristojnim občinskim upravnim organom. Sonja Knez

UGANETE, KAJ JE TO?

— ODGOVARJA: ELEKTRO CELJE —
fajna razsvetljava od Smartete do Ogeč pri Rimskih Toplicah po ureditvi omrežja

KONCEPT TURISTIČNEGA RAZVOJA V JAVNI RAZPRAVI

Osnutek razvoja turizma v naši občini je pripravljen in dan v javno razpravo. Mislimo, da bo program razvoja popolen le, če bodo v javni razpravi vsi aktivno sodelovali.

V prejšnji številki našega lista je bilo precej napisanega o dosedanjem razvoju turizma in oceni razvoja do leta 1975, ki jo je izdelal oddelek za gospodarstvo in finance.

Ustrezne materiale so med tem časom prejeli vsi odborniki občinske skupščine, dostavili pa smo jih tudi vsem organizacijam, ki delujejo na področju turizma, krajevnim skupnostim ter raznim društvom. Glavni namen tega je, da bi predlog, ki ga je sestavil oddelek za gospodarstvo, vsi dobro proučili ter dali nanj svoje pripombe in predloge.

Ze lani v novembru smo sestavili teze o razvoju turizma v naši občini, ki so nakazovale, kaj vse bi bilo treba obdelati v programih, ki jih naj bi sestavile organizacije s področja gostinstva in turizma,

krajevne skupnosti, lovske in ribiške družine itd. Vendar smo programe prejeli le od nekaterih, zato upamo, da bo takrat odziv boljši.

Pri tem poudarjamo, da gre za dolgoročen in celovit program razvoja, ki zajema celotno področje občine, kar bo treba v razpravi upoštevati in temu ustrezno prilagoditi tudi predloge in pripombe.

Le na osnovi dobro proučenih ukrepov bo namreč mogoče izvesti nalogo, ki smo si jo zadali. Pri tem bodo imele največjo vlogo gospodarske organizacije s področja gostinstva, zdravilišče in seveda krajevne skupnosti, zlasti na podeželju. Od vseh njih bo odvisno, če bodo svoje programe do konca izvedle, zato bodo vsi morali upoštevati dejanske možnosti.

J.G.

naše delo 5

Večja materialna osnova za razvoj telesne vzgoje

Z namenom, da pospeši razvoj kulturno-prosvetne in telesne vzgojne dejavnosti, je občinska skupščina v začetku 1968. leta ustanovila poseben sklad za razvoj teh dejavnosti. Ustanovitev sklada so narekemale ugotovitve, da te dejavnosti ne napredujejo, da se ne razvijajo, ampak ravno obratno, da so društva vse manj aktivna. Kot glavni vzrok takšnemu stanju se je vedno znova navajalo: premalo denarja. Sklad naj bi torej pomagal premostiti to glavno oviro.

Preostali del sredstev bo uporabila občinska zveza sama za organiziranje raznih tečajev, občinskih prvenstev, za administracijo itd. Od navedenih zneskov so dobila društva nakazano le prvo polovico, ker se sklad financira iz proračuna po dvanajstih.

Programi dela društev so zelo različni, individualni in nekateri tudi precej podrobni, zato o njih ne bi kazalo podrobneje pisati. Ugotovim lahko le, da je programe možno uresničiti. Povedati pa je nedvomno treba, da občinska zveza za telesno kulturo postavlja društvom, katerim je dodelila denar, določene obveznosti.

Tako bodo društva morala poročati o potrošnji nakazanih sredstev ter o svojem delu občinski zvezi. Pri ponovnih zahtevkih društev v 1970. letu se bo zato prvenstveno moralo ugotavljati, kako so društva letos nakazana sredstva porabila in ali so realizirala program dela, ki je bil osnova za dodelitev sredstev.

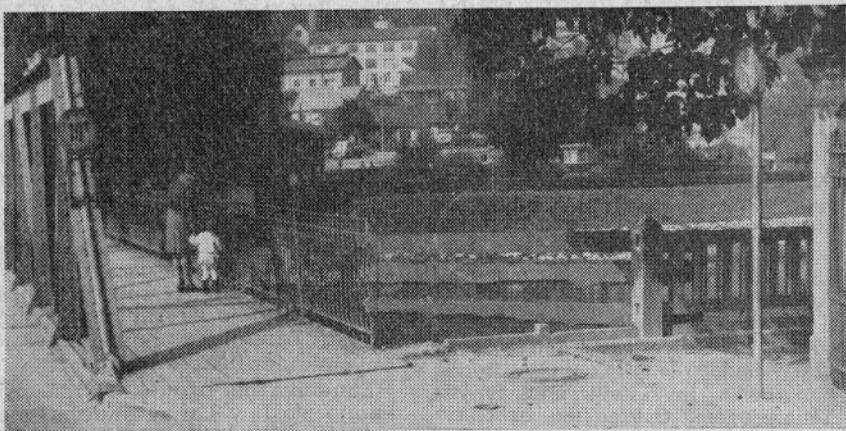
Pričakujemo lahko torej, da bo telesno-vzgojna in športna dejavnost v občini zopet zaživela ter se razširila na širši krog občanov (denar ne more biti več osnovni vzrok za nedelavnost). Občinska (Nadaljevanje na 10. strani)

Občinski zvezi za telesno kulturo Laško je letos zagotovljeno pri skladu kulturno-prosvetnih in telesno-kulturnih dejavnosti občine Laško 45.000,00 din, kar je 7,5 krat več kot leto dni prej. Da bi bila ta sredstva kar najbolj naložena, je občinska zveza za telesno kulturo razpravljala o potrošnji kar dvakrat.

Na prvi seji je razpravljala o načinu in osnovah, po katerih bi posameznim društvom dodelila finančno pomoč. Takrat je bil sprejet sklep, da bo izhodišče bodoči program dela društev. V ta namen so bila pozvana vsa društva za telesno vzgojo, da predložijo občinski zvezi program dela za drugo polletje 1969. Na drugi seji je zato zveza že lahko razpravljala, na osnovi sprejetih programov, o možnostih realizacije in o realnosti društvenih programov dela ter o delitvi sredstev posameznim društvom. Občinska zveza je za pomoč in vzpodbudo pri razvoju in širjenju telesne vzgoje namenila društvom 41.000,00 din, in sicer:

	din
TVD »Partizan« Laško	14.540,00
TVD »Partizan« Radeče	13.400,00
»Papirnica« Radeče	5.000,00
NK »Pivar« Laško	4.060,00
TVD »Partizan« Rimske Toplice	2.500,00
TVD »Partizan« Zidani most	1.500,00

Kdo je za to stanje odgovoren?

Storilci, ki so sredi Laškega škodo povzročili in kdo še (KS Laško ali kdor koli že), ki doslej še ni poskrbel, da bi bila polomljena ograja obnovljena in nevarnost odstranjena? Bomo res čakali, da bo prišlo še do nesreče in morda tudi do žrtev ter se še takrat lotili obnove?

PRI NAŠIH NAJMLAJŠIH

Na obisku v Rovinju

Rovinj v juliju — poln sonca, toplote in veselega vrveža! Domačini in tujci hite na vse strani, živahni in nasmejani — saj je za ene čas letnega dopusta, a za druge čas boljšega zaslužka.

Nam se je tedaj mudilo iz središča mesta proti borovemu gozdičku, kjer je v senci starih, košatih dreves počitniška kolonija naših otrok. Tu ima občina Laško, skupno z občino Slovenske Konjice in Šmarje počitniško kolonijo za tiste otroke, ki so oddiha, sonca in morja najbolj potrebni.

Med vožnjo uhajajo misli nazaj...

Kdor je poznal to kolonijo pred nekaj leti, ve, da se je njen videz bistveno spremenil. Vsako leto se vlagajo sredstva za nujne obnove in izboljšave. Občina Slovenske Konjice prispeva 50 %, občini Šmarje in Laško pa po 25 %. Seveda je tudi koriščenje v tem razmerju.

Danes n.pr. ni tu več jedilnega prostora pod šotorom kot nekoč, ampak lepa, svetla jedilnica s povsem novo opremo. Večinoma nove hišice, ki so razvrščene med borovci imajo skupno kapaciteto 90 ležišč. Marsikaj pa še čaka obnove.

Sanitarije so le delno urejene in zlasti univalnica še ne ustreza svojemu namenu. Tudi v kuhinji je za takšno kapaciteto nujno potreben nov štedilnik in sedaj gre le marljivosti in iznajdljivosti kuharice in pomočnic zahvala, da so obroki zadostni, okusni in pravčasno pripravljani.

Na mestu smo in iz premišljevanja se znajdemo naenkrat sredi vršča otrok, ki so se pravkar vrnili s kopianja in se veselo pade po igrišču med drevjem. Tu pa tam se kateri ozre proti kuhinji, od koder prihajajo prijetne vonjave, ki dražijo lačne želodčke.

Gong zazveni in jedilnica se hitro

napolni. Užitek je gledati otroke, ki jedo z velikim tekotom, saj je med njimi mnogo takih, ki iz kakršnegakoli vzroka doma nimajo zadostne in redne prehrane. Po kosilu otroci počivajo v hišicah, mi pa kramljamo z vzgojitelji in upravnikom o delu z otroki in o načrtih za naslednje leto.

Zvemo, da so otroci zdravi, pridno tekmujejo v redoljubnosti in spretnostih, mnogi so se naučili plavati, opeklin ni, vsi so nekaj pridobili na teži — le plaža je polna ježkov in katrana — vendar za prijetno čofotanje po toplem morju vzamejo vsi to nadlogo potrpežljivo v zakup.

Po večerji, ko nebo zlato zažari nad morjem, prirede otroci »veseli večer«. Recitacije se vrste in v tih večer zadoni iz mladih grl lepa slovenska pesem...

x x x

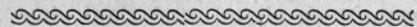
Letos je letovalo skupno 110 otrok iz občine Laško. Od tega je bilo 73 otrok delavcev, 12 otrok kmetov, 23 otrok upokojevcov in 2 otroka breposelnih staršev. V starosti sta bila 2 stara 7 let, 11

Tri plavalne šole v letošnjem poletju

Uradnih statistik o tem, koliko ljudi zna plavati, sicer nimamo, sklepamo pa lahko, da bi bila slika porazna, če bi kdo te podatke zbral. Podatki o številu plavalcev in neplavalcev na osnovnih šolah nam namreč povedo, da so v nižjih razredih osnovnih šol redki učenci, ki obvladajo osnovne »korake« v vodi, v višjih razredih je število plavalcev nekoliko večje, vendar so plavalci še vedno v veliki manjšini. Ko pa otroci končajo šolo, ko se zaposlijo, potem je vse manj možnosti, da bi se naučili plavati. Zato bi moralo biti osnovno vodilo vsem telesno-vzgojnim delavcem in staršem, da otroke naučijo plavati že v osnovni šoli. Število utopitev bi se tako zmanjšalo, na drugi strani pa bi otroci lahko v večji meri koristili vse tiste prednosti, ki jih ima plavanje, kot eden najbolj zdravih športov.

Občinska zveza za telesno kulturo v Laškem je z namenom, da se nauči čimveč otrok plavati, v letošnjem poletju organizirala plavalne šole za območje cele občine. Šola naj bi bila v mesecu juliju v Rimskih Toplicah. Že prve prijave na centralni šoli v Laškem so pokazale, da ena šola ne bo dovolj za vse zainteresirane. Zato so bile organizirane tri plavalne šole: za območja Laškega, Rimskih Toplic in Radeč.

8 let, 13 9 let, 13 10 let, 14 11 let, 22 12 let, 17 13 let, 11 14 let, 6 15 let in 1 16 let. Otroke predlagajo za letovanje vodstva šol in to predvsem tiste, ki so socialno ali zdravstveno ogroženi. Število samoplačnikov t.j. otrok, za katere krijejo starši celotno oskrbnino, pada iz leto v leto — to se pravi, da se kolonija bliža idealnemu smotru.

Za otroke svojih delavcev pripeva Rudnik rjavega premoga Laško delno oskrbnino tudi letos, za 5 otrok borcev pa je prispevalo celotno oskrbnino Združenje borcev NOV občine Laško.

Ko smo zaključili obisk kolonije v Rovinju nas je pozdravljala skupina zagorelih in razigranih otrok. Sproščeni so in oči jim veselo žarijo.

Odhajali smo z eno samo veliko željo: da ne bi ostalo tudi v bodoče še toliko otrok ob strani in da bi lahko omogočili letovanje večjemu številu otrok — predvsem tistim otrokom, ki so prikrajšani za toplino doma, ljubečo skrb staršev in često tudi za vsakdanji kosček kruha. HELENA DOVEČAR

Otroci iz Laškega so imeli začetni plavalni tečaj v sredini julija in sicer 8 dni. Tečaj je bil v jutranjih urah na kopališču v Rimskih Toplicah in so se otroci iz Laškega vozili v Rimske Toplice kar s kolesi. Tečaj je obiskovalo 35 otrok, bilo pa bi jih še več, vendar je bilo treba število omejiti. Zato so se lahko prijavi le učenci 6. in 7. razreda. Tečaj je organizirala neposredno občinska zveza za telesno kulturo Laško.

V času od 11. do 26. julija je bil na kopališču v Rimskih Toplicah tečaj za neplavalce z območja Rimskih Toplic, ki je obsegal 10 »delovnih« dni. Tečaj je obiskovalo 23 uencev, vpis je bil tudi tukaj omejen zaradi prevelikega števila interesentov. Neplavalci, ki so se prijavi po začetku tečaja, v šolo niso bili sprejeti. Starost otrok se

je gibala od 7. do 14. leta starosti.

Tečaj za Rimske Toplice je, kot že več let nazaj, organiziralo TVD »Partizan« Rimske Toplice.

Neplavalci z območja Radeč so se vključili v plavalni tečaj, ki ga je organiziralo radeško telesno vzgojno društvo na kopališču v Radečah. Tudi ta tečaj je bil v juliju.

Stroške v zvezi z organizacijo in izvajanjem plavalnih šol je krila Občinska zveza za telesno kulturo Laško, zato je bilo tečaje toliko lažje organizirati.

V vseh treh plavalnih šolah se je v letošnjem poletju naučilo plavati 90 osnovno šolskih otrok, kar je nedvomno treba pohvaliti. Odziv na razpise je bil zelo velik, kar dokazuje, da je med otroki za plavanje veliko zanimanje in zato podobne akcije tudi v bodoče ne bi smele izostati. P.A.

GOSTINSKI OBRATI IN OBRAČUN PROMETNEGA DAVKA

Davčno-inšpekcijski pregledi poslovnih knjig o poslovanju zasebnih gostišč v minulem in letošnjem letu so doslej pokazali, da velika večina zasebnih gostilničarjev ne vodi poslovnih knjig ažurno in da tudi drugače poslovnih knjig ne vodijo po načelih, kaor jih določa 4. člen pravilnika o poslovnih knjigah. Razen tega obračun občinskega prometnega davka od nabavljenih količin največkrat ni pravilen in točen. Nekateri zavezanici mesečnih poročil o nabavljenih količinah alkoholnih pijač niti ne predlagajo, ali pa jih pošiljajo davčni upravi z zamudo, zamujajo pa tudi s plačili ali pa občinskega prometnega davka od alkoholnih pijač sploh ne odvajajo. Cestokrat vse nabave niso vpisane v poslovne knjige, prodajne cene za liter pa so v poslovnih knjigah vpisane z nižjimi zneski, ki ne odgovarjajo dejanskim cenam in cenam po izobeseni cenikih. Marsikje tudi podatki o nabavi in prodaji brezalkoholnih pijač in drugih gostinskih storitvah niso hitro dosegljivi, ampak so razmetani po neurejeni dokumentaciji.

Vse te pomanjkljivosti so narekovale potrebo, da se vzpostavita red in disciplina pri izpolnjevanju z zakoni določenih obveznosti, zato je davčna uprava ponovno opozorila vse zasebne gostinske obrate, da so dolžni voditi poslovne knjige tekoče (dnevno) in da se pri tem v celoti pridržujejo načel iz pravilnika o vodenju poslovnih knjig.

Na podlagi tako vodenih poslovnih knjig so zasebni gostinski obrati dolžni do vsakega 10. dne v mesecu za pretekli mesec predložiti davčni upravi »MESEČNO POROČILO O NABAVLJENIH KOLIČINAH ALKOHOLNIH PIJAČ IN O OBRAČUNANEM OBČINSKEM PROMETNEM DAVKU« ter hkrati do istega dne tudi vplačati izračunan občinski prometni davek.

Občinski prometni davek je treba obračunati od vseh nabavljenih količin alkoholnih pijač po stopnjah za liter, kakor so razčlenjene v tar. št. 3. Tarife k odloku o občinskem prometnem davku. Kot nabavljene količine je smatrati vse količine, ki so bile nabavljene v dotičnem mesecu brez kakršnegakoli odbitka in upoštevanja (prištevanja) zalog iz prejšnjega meseca.

Za alkoholne pijače kupljene neposredno pri pridelovalcu-kmetu je treba poleg občinskega obračunati tudi republiški prometni davek in o tem predložiti poseben obračun.

Do istega roka so mesečna poročila z istočasnim odvodom obračunanega občinskega prometnega davka dolžne predložiti davčni upravi tudi gostinske enote negostinskih delovnih organizacij.

Za vsak mesec obračunani občinski prometni davek odvajajo zavezanici na račun 507-846/2-019 — Zbirni prehodni račun drugih prispevkov in davkov občanov občine Laško s tem, da na hrbtni strani tistega dela položnice, ki služi kot »Sporočilo lastniku računa« napišejo, na kateri mesec in na kaj se nakazilo nanaša.

Poleg mesečnega poročila o nabavljenih količinah alkoholnih pijač so zasebni gostinski obrati dolžni zagotoviti in davčni upravi posredovati tudi podatke o količinah in vrednostih za nabavljeno in prodano: mineralno vodo, sadne sokove, druge brezalkoholne pijače, vinskem moštu, hrani, tobaknih izdelkih, nočtvah in drugih neblagovnih gostinskih storitvah.

Davčna uprava bo z davčno inšpekcijsko službo v bodoče skrbno spremljala in najstrožje kontrolirala, kako vsak od zavezancev predlaga zahtevana poročila ter odvaja obračunani občinski prometni davek, ali vodi pravilno in ažurno predpisane poslovne knjige, ali so v njih vpisane vse nabave in prodaje po dejanskih cenah, ali so predložena poročila resnična in povsem skladna z vpisi v poslovnih knjigah in zoper vsak pojav nerednosti ter opušanja predpisanih dolžnosti uporabila vse možne kazenske sankcije.

L. T.

Gašperjeva koča pod Velikim Kozjem

PONOS PLANINCEV ZIDANEGA MOSTA

Gašperjeva koča pod Velikim Kozjem je ena naših najmlajših planinskih postojank, saj v današnji obliki obstoja šele dobro leto dni. Pred sedmimi leti je bila na njenem mestu le stara zidanica.

Planinci Zidanega mosta so že več let poskušali najti kotiček, kjer bi lahko preživeli prosti dan ali nedeljsko popoldne, toda najbližji vrh Kopitnik s svojim zavetiščem je bil zanje kar preveč odmaknjen. Pravzaprav so bili prebivalci Zidanega mosta brez vsake izletniške točke, čeprav se njihova okolica lahko ponaša z Velikim Kozjem, ki zaradi svoje izredno bogate flore precej pomeni v slovenskem merilu.

Približno pred sedmimi leti so se člani PD pogodili z lastnicami stare zidanice in pričeli takoj z delom. Že po najbolj grobih pravilih je kočica sprejela prve goste — domačine. Člani PD so dežurali vse nedelje in praznike do pozne jeseni in že prvo leto se je izkazalo, da je zasilno urejena koča preskromna in premajhna. Pred njo so se pojavile mize in klopi, sezidali so ognjišče za peko čevapčičev in ražnjičev, naredili strani-

majhno izbo še prostorno in okusno opremljeno jedilnico. V neposredni bližini kočice je tudi močan izvir ledenomrzle vode, obsežni travnik pod kočo pa je primeren poleti za razne športne igre, pozimi

na iz Rimskih Toplic po poti mimo tovarne lesne galanterije, markirani pa sta poti iz Zidanega mosta čez vas Briše in pot z vrha Kozja.

Gašperjeva koča je s svojo okolico vedno privlačna; spomladi, ko

Gašperjeva koča pod Velikim Kozjem (513 m) potem, ko so zavihali rokave planinci in jo uredili v prijetno zavetišče

pa so tu sijajni tereni za smučanje. Prav zato je Gašperjeva koča zelo primerna za šolske izlete.

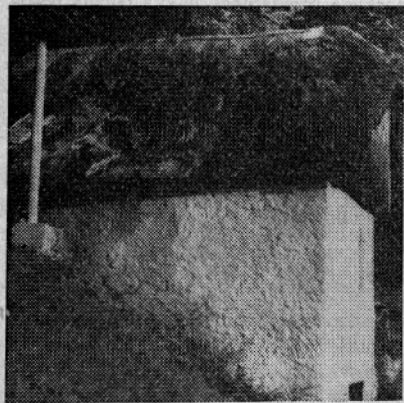
Odperta je vsako nedeljo in praznik od konca aprila do konca septembra, na željo oziroma po potrebi pa tudi druge dni v tednu. Izlet med tednom je treba prej prijaviti PD, sicer se pa dobi ključ pri tovarišu Golobu.

Danes imamo torej prebivalci Zidanega mosta in okolice prijetno planinsko postojanko, kamor se v lepih popoldnevih zatekajo na odih starejši in mladina, bodisi da pridejo na odih v miren kotiček pod gorami, bodisi, da je koča le odskočna deska za obisk 987 m visokega Velikega Kozja in sosednjih vrhov. Gašperjeva koča je dostop-

so travniki pod njo kot pregrnjeni s preprogo zvončkov in teloha, poleti, ko ob robu jase vedno najdeš prijetno senco, pa potem, ko ti oko neprestano uhaja iznad zlato obarvane jesenske pravljice na ponosne bele stene, ki vabijo najpogumnejše v svoj hladni objem in končno pozimi, ko je v snežni blazini moč opaziti le sledove smuči in drobnih gozdnih prebivalcev, ki si iščejo hrane.

Največ obiska je v Gašperjevi koči seveda v letnih mesecih, upamo pa, da bo s svojimi čudovitimi smučarskimi tereni kmalu postala tudi zimski center bližnje in daljne okolice.

Lipovšek Marijan

TAKŠNA JE BILA KOČA NEKDANJEGA LASTNIKA ZUPANCA GASPERJA PRED PREUREJENIJO

še in končno sprejeli tudi načrt o povečanju same zgradbe. Avgusta 1967 je pričela nadgradnja prej nizke kajže in v razmeroma kratkem času je napodlagi prostovoljnega, neplačanega dela in obilice dobre volje domačih planincev nastala lepa planinska koča. Materialno je največ prispevala Cementarna Zidani most s svojim obratovodjo, tovarišem Babičem na čelu, ki ima tudi glavno zaslugo za uspešno gradnjo.

Danes stoji 513 m visoko pod Velikim Kozjem prijazna koča, ki ima nad prejšnjo kuhinjo, shrambo in

Na osnovi 87. člena statuta razpisuje Svet šole Osnovne šole Primoža Trubarja, Laško mesto

POMOČNIKA RAVNATELJA

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje:

- da imajo najmanj 5 let učno-vzgojne prakse;
- organizacijske sposobnosti in da so družbeno aktivni.

Pismene ponudbe s kratkim življenjepisom in dokazilj o izpolnjevanju zahtevanih pogojev naj pošljejo kandidati **do 25. oktobra 1969** na naslov:

Svet šole Osnovne šole Primoža Trubarja Laško.

40 LET »PETE« V RADEČAH

OBNOVLJENI OBJEKTI TOVARNE »PETA« V RADEČAH OB 40-LETNICI OBSTOJA

Ob krajevnem prazniku Radeč je Industrijsko podjetje PETA proslavilo 40-letnico obstoja.

Na mestu, kjer stoji danes podjetje, je pred tem obratovala tovarna usnja. Zaradi takratnega klerikalnega režima so lastnika te tovarne — Podvinca praktično izgnali iz Radeč z motivacijo, da je Zid. Tako je ostalo ca. 200 delavcev v tem kraju brez zasluzka. Kasneje je na tem mestu nekaj časa obratovalo kolarstvo, nato pa so vse do po vojni izdelovali izključno pete. Podjetje je vodila delničarska družba.

Razvoj tega podjetja je bil silno pester, predvsem pa težaven tako pred in med vojno, posebno pa še po vojni zaradi nenehnih združevanj, oziroma razdruževanj. Tako je bilo podjetje do svoje končne osamosvojitve združeno s Kopitarno Sevnica.

Delavci tega podjetja so imeli vseskozi zelo nizke osebne dohodka in se s težavo prebijali na domačem, kakor tudi na tujem tržišču.

V letu 1961 je podjetje prišlo v zelo težek finančni položaj zaradi zmanjšanja naročil pet, da ne omenimo posebej še zastarelosti osnovnih sredstev. Kolektiv se je moral zato odločiti za preusmeritev proizvodnje namenjene za izvoz. Izdelan je bil razvojni program podjetja. Največja skrb je bila posvečena izobraževanju že zaposlenih delavcev, kakor tudi zaposlitvi čimveč novih strokovnih moči. Na ta način si je podjetje z dolgotrajnim trdim delom ustvarilo svoj sedanji ugled na domačem, kakor tudi na zunanjem tržišču. Iz leta v leto je podjetje povečevalo bruto realizacijo, kakor tudi dohodek in sklade.

Danes 130 članov kolektiva dosegajo realizacijo 8.000.000 din, kar predstavlja v primerjavi z letom 1961 kar 10-kratno povečanje.

V prihodnjih štirih letih namerava podjetje nabaviti vrsto avtomatskih strojev in naprav, preusmeriti proizvodnjo v bolj specializirano ter v celoti rekonstruirati obrat žaga na Jagnjenici. Seveda pa se podjetje še vedno bori s precejšnjimi težavami, medtem ko so cene na zunanjem tržišču nespremenjene, oziroma celo težje k znižanju. Poleg tega se podjetje še

vedno bori s pomanjkanjem obratnih sredstev, saj je glavna surovina les, le-ta pa mora biti na skladišču za nemoteno proizvodnjo najmanj 6 mesecev, za kar so potrebna precejšnja obratna sredstva.

Za praznik 40-letnice obstoja je kolektiv preuredil vse proizvodne in poslovne prostore, zgradil del nove hale, preuredil ventilacijske naprave in ogrevanje prostorov. Poleg tega je podjetje uvozilo tudi vrsto novih strojev.

Na čast praznovanja je Sindikalna podružnica PETE Radeče priredila športno tekmovanje v streljanju in namiznem tenisu, na katerem so sodelovala podjetja Tovarna lesne galanterije Rimske Toplice, Bor Laško in Papirnica Radeče, ter za ta jubilej razvila tudi svoj sindikalni prapor. Za dolgoletno delo v podjetju, v sindikalni organizaciji in samoupravnih organih so delavcem podelili nagrade in priznanja.

Ob tem prazniku se je kolektiv spomnil tudi svojih upokoencev in jih obdaril. Tudi mladinska organizacija je prispevala h kulturnemu programu proslave z zborna recitacijo. Posebna pohvala pa gre tudi prof. PESEC Janezu in PESEC Ivanu, pevskega zboru, godbi na pihala in končno celotnemu kolektivu, ki so poskrbeli, da je proslava tako svečano potekla.

NA NASLOV CESTNEGA PODJETJA CELJE KAKO DOLGO ŠE PEŠ?

Ljudje iz okolice Marofa pri Jurkloštru vedno na novo doživljajo razne neprijetnosti. Če jim jo ne zagode avtobus, jim jo pa cesta in Cestno podjetje iz Celja.

Zadnji mesec na Marof še star avtobus, na katerega smo se hudovali v prejšnji številki, ne vozi več. Udrla se je namreč cesta malo naprej od mostu pri pokopališču v Jukloštru. Cestišče je zato tako zoženo, da lahko peljejo tu samo še lažja vozila.

Potniki, ki hodijo zdaj peš iz Marofa v Juklošter na avtobus (do tod namreč še vozi) se sprašujejo, kdaj bo Cestno podjetje iz Celja zopet usposobilo cesto za normalen promet. Sodobna tehnika prometa namreč še ni toliko napredovala, da bi lahko avtobus vozil po obljubah Cestnega podjetja, ampak na žalost za to še vedno potrebuje cesto.

Vse kaže, da tisti, ki so jim dostopna vsa prevozna sredstva, preveč radi pozabijo na sočloveka, ki mu je avtobus edina zveza s svetom.

Občani iz tega področja pričakujejo, da bo Cestno podjetje iz Celja svojo dolžnost čimprej izpolnilo in cesto usposobilo za neoviran promet.

Janko Golob

V zvezi z gornjo kritiko je Cestno podjetje Celje poslalo naslednje pojasnilo:

»K vašim navedbam, ki so z vašega stališča umestne, pripominjamo, da so sredstva za vzdrževanje in sanacije cest pogodbeno prenešene na cestno podjetje za opravljena dela.

Omenjeni plaz, ki ovira prevoznost ceste, je nastal konec avgusta, s finančnimi sredstvi

pa razpolaga Cestni sklad SRS, zato je moralo naše podjetje predložiti načrt in predračun. Sele na osnovi njihove odobritve lahko prične podjetje s popravilom.

Cesta bo predvidoma usposobljena do 10. oktobra 1969.

(Upajmo, da ne bo ostalo samo pri obljubah! — Opomba uredništva).

SO RES IN ZAKAJ IZJEME?

Na območju Krajevne skupnosti Rimske Toplice, kjer pobira občina prispevek za uporabo mestnega zemljišča, lahko še vedno slišimo, da prispevka ne plačujejo vsi, ki bi ga morali plačevati. Ali res za nekatere posameznike zakonska določila in določila občinskega odloka ne veljajo?

Razumem, da je lahko nekdo oproščen plačevanja prispevka, ker izpolnjuje pogoje, določene z odlokom, ne zdi se mi pa prav, da nekdo ne plačuje prispevka,

ker noče prijaviti stanovanjskih površin ali pa iz kakšnih drugih osebnih, neutemeljenih vzrokov. Takšno stanje pa je tudi do ostalih rednih vestnih plačevalcev prispevka krivično.

Prosim torej za pojasnilo, ali so go-

vorice, da nekateri občani KS Rimske Toplice nečejo in tudi ne plačujejo prispevka za uporabo mestnega zemljišča, resnične ter zakaj občinski organi takšnim občanom prizanašajo.

Pa

NOBENIH IZJEM NI!

Ze tretje leto teče, odkar je bil uveden prispevek za uporabo mestnega zemljišča na območjih krajevnih skupnosti Laško, Radeče in Rimske Toplice. Na vprašanje, kako je z obremenitvijo oz. plačili zavezancev na območju Krajevne skupnosti Rimske Toplice, pojasnjujemo:

S tega območja je bilo v letu 1967 obremenjenih za prispevek za uporabo mestnega zemljišča 72 zavezancev.

Vseh zavezancev prispevka (zasebnih hišnih lastnikov in zgradb, ki jih upravlja Stanovanjsko podjetje) je 88. Od teh je 5 zavezancev, ki izpolnjujejo pogoje iz 11. člena odloka o prispevku za uporabo mestnega zemljišča (Uradni vestnik občine Laško, št. 1/69).

V letu 1968 se je 11 zavezancev prispevka zagovarjalo pri sodniku za prekrške, ker niso hoteli v predpisanem roku prijaviti stanovanjskih površin za odmero prispevka.

Letos je bil tem zamudnikom odmerjen prispevek po uradni oceni stanovanjskih površin za čas od uveljavitve odloka o plačevanju prispevka tj. od 1. maja 1967 dalje.

Tako so na območju Krajevne skupnosti Rimske Toplice letos končno urejene obremenitve, ki so bile doslej utemeljen kamen spotike.

Krivi za ta neurejena stanja pa so bili vsekakor tisti posamezniki, ki kljub večkratnim opominom niso hoteli prijaviti podatkov za odmero v smislu 9. člena odloka o prispevku za uporabo mestnega zemljišča.

Naloga izterjalne službe je sedaj, da od zamudnikov izterja zapadla plačila, kar bo tem zavezancem povzročilo poleg kazni pri sodniku za prekrške še dodatne stroške izterjave, če odmerjenega prispevka ne bodo plačali do roka.

Oddelek za gospodarstvo in finance

Sredstva za telesno vzgojo

(Nadaljevanje s 6. strani)

Zveza za telesno kulturo Laško je zato predvidela za II. polletje 1969 tudi več tekmovalnih: občinsko prvenstvo v rokometu, nogometu, košarki, lahki atletiki, namiznem tenisu, odbojki, smučanju, plavanju ter smučarske in plavalne tečaje. Organizacija posameznih prvenstev je poverjena določenim društvom, stroške organizacije, nagrad, pokalov pa bo krila neposredno občinska zveza.

Programi dela telesno-vzgojnih, športnih društev in organizacij so torej tu, izdelan je program občinskih prvenstev, tečaje, treba je te načrte dela le še uresničiti. Če delo ne bo potekalo tako, kot je predvideno, potem nikar ne išči-mo glavnega krivca zopet samo pri denarju, saj je materialna podlaga društev za njihovo osnovno dejavnost letos veliko, veliko večja, kot pa je bila v preteklih letih.

PAVLE AJDNIK

Gibanje prebivalstva v občini

SMRTI:

- ZAVŠEK Antonija, (71), gospodinja, Lažišče 2;
- KNEZ Martin, (87), kmetovalec, Sedraž 35;
- KAČIČ Marija, (91), gospodinja, Laško 321;
- GOLOB Marija, (64), gospodinja, Lahomno 11;
- SENTJURC Ivan, (70), upok., Brezno 3;
- SELIČ Franc, (51), upok., Laško 17;
- LASIČ Mate, (75), upok., Trojno 9;
- KAMENŠEK Franc, (53), rudar, Rečica 71;
- KRANJC Matija, (79), kmetovalec, Laško 293;
- PODKORITNIK Jurij, (74), upok., Šmohor 15;
- TURK Franjo, (66), mlinar, Marija Gradeč 4;
- STRAH Jožefa, (71), upok. Jelovo 45;
- PAJNIC Alojz, (57), rešetar, Obrežje 79;
- PAPEŽ Ivan, (71) upok., Zidani most 35;
- TERŠEK Viljem, (57), upok., Obrežje 66;
- LINDIČ Franc, (71), upok., Gorenjce 9;
- SANTEJ Anton, (64), kmet, Polana 23;
- POVALEJ Valentin, (82), soc. podpiranec, Mrzlo polje 17;
- ŠTAUT Mihael, (64), upok. Brodnice 2;
- TOVORNIK Terezija, (85), prevžitkari-ca, Povčeno 2;

RAZPORED DEŽURNE SLUŽBE VETERINARSKE POSTAJE LAŠKO

ZA OKTOBER 1969

V oktobru 1969 bo dežurna služba Veterinarske postaje Laško poslovala po naslednjem razporedu:

1969	Živinozdravnik
4. 10.— 6. 10.	Dr. Malenšek Slavko, Laško
11. 10.—13. 10.	Dipl. vet. Kogovšek Jože, Laško
18. 10.—20. 10.	Dipl. vet. Vahtar Boris, Radeče
25. 10.—27. 10.	Dr. Malenšek Slavko, Laško

Dežurstvo v zgoraj navedenih dneh traja od 12. ure prvega dne do 7. ure zjutraj drugega dne.

Dežurni veterinar vrši umetno osemenjevanje v času dežurstva na poziv lastnika plemenice na določenem mestu.

ZDRAVSTVENI DOM CELJE

RAZPORED DEŽURNE SLUŽBE

ZA OKTOBER 1969

V času od 1. do 31. oktobra bo dežurna služba zdravnikov in medicinskih sester za področje Laško in Rimske Toplice in k temu spadajoče okolice poslovala po naslednjem rasporedu:

1969	Zdravnik	Medicinska sestra ali bolničarka
1. 10.— 5. 10.	Pečar dr. Samo	Maroša Marija
6. 10.—12. 10.	Dolane dr. Jože	Sölöši Helena
13. 10.—19. 10.	Pečar dr. Samo	Maroša Marija
20. 10.—26. 10.	Velikonja dr. Tone	Turin Elizabeta
27. 10.—31. 10.	Dolane dr. Jože	Sölöši Helena

Potrebni obiski na domu naj se naroče pri posameznih zdravnikih do 13. ure. Vsi bolniki in poškodovanci, ki jim je potrebna nujna zdravniška pomoč, naj se javijo dežurnim, ki so v službi tisti dan.

»Nашe delo« izhaja mesečno — Izdaja Skupščina občine Laško — Urejuje uredniški odbor — Glavni in odgovorni urednik Lev TIGAR — Uredništvo in uprava: Laško 1, telefon 73-045, interna številka 4 in 6 — Cena za posamezno številko 1 N-din — Ziro račun pri Službi družbenega knjigovodstva, podružnica Laško številka 5071-637-5 — Rokopise, objave in oglase za vsako številko sprejemamo do 20. dne v mesecu — Nenaročenih rokopisov ne vračamo. Tisk in kličiji GP »Celjski tisk« Celje.